

Norges første sykehus med smittesluser ligger i Stavern

- I juni kan du leie leilig

Garnisonssykehuset i Stavern var Norges første militærsykehus med smittesluser. I dag er beskyttelse mot smitte høyaktuelt. Nå gjøres slusene om til kjøkken i moderne leiligheter med historiske detaljer, som er til leie i sommer.

KJERSTI BACHE
kjersti.bache@op.no

- Tenk at de bygde sluser med tanke på å hindre smitte allerede i 1790 da garnisonssykehuset ble bygd, sier arkitekt Ole Christian Torkildsen.

- Ja, og her står vi med god avstand i dag, humrer Jørgen Solstad, som er antikvar i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

For dem som ikke vet hvor garnisonssykehuset ligger, er det den øverste gule trebygningen i Johan Ohlsens gate, tvers overfor Sjømannshjemmet. Det har kommet et nytt skilt på veggen som forteller om historien.

Nå skjer det masse i det gamle bygget. Inn mot bakgården er to balkonger fjernet, så fasaden tilbakeføres til den opprinnelige. Og inne er håndverkerne i full sving med å gjøre klar tre leiligheter i annen etasje.

- Det er ti år siden bygningen ble fredet utvendig og innvendig, som et av Norges eldste bevarte sykehus, forteller Cathrine Lillo-Stenberg. Hun jobber som eiendomsutvikler i Fortidsminneforeningen, som kjøpte bygget av Larvik kommune i 2015.

- Vi har lyst til å fortelle hva vi holder på med. For denne bygningen på 500 kvadratmeter, pluss loft, ønsker vi at folk i Larvik kan bruke. Filosofien vår er vern gjennom bruk, sier hun.

Samarbeider

Fra 1790 til 1812 var det altså garnisonssykehus her. Så gikk det over til å bli offisersboliger. Seinere har det være aldershjem, før biblioteket flyttet inn i første etasje.

- 1. juli skal to hybelleiligheter og en leilighet stå innflyttingsklare i annen etasje, smiler Cathrine, som har inngått et samarbeid med Larvik og Stavern Event om utleie i sommer.

Til høsten kan politihøgskolestudenter leie leilighetene.

Når noe skal gjøres med et fredet bygg, er det mange restriksjoner som skal følges. Derfor har Fortidsminneforeningen hyret inn arkitekt Ole Christian Torkildsen i KB arkitekter, som spesialiserte seg på gamle bygg. Han holder kontakten med Jørgen Solstad, som er vernemyndighetens mann.

- Vi må passe på at alt skjer i tråd med fredningsbestemmelsene, og vi samarbeider om gode løsninger, forteller Jørgen Solstad.

Fortidsminneforeningen har fått tilskudd av Stiftelsen UNI til brannsikring av garnisonssykehuset. I tillegg har de fått midler av Vestfold og Telemark fylkeskommune til å hente fram de utmurte bindingsverksmurene.

- Tilgang på tegl

- Her i gangen opp til annen etasje, har vi lyst til å ta folk tilbake i tid, ved å tilbakeføre trappa og gangen til 1812, da sykehuset ble gjort om til offisersboliger. Hilde Viker Berntsen i Mur & mer har tatt fargeanalyser, og funnet en fin rosa farge på veggene her. Den var visstnok vanlig på den tiden, og inneholdt rød jernoksid, forteller Cathrine.

- Vi fant rester av det gamle rekkverket på loftet, og har fått spesiallaget en kopi av det, supplerer Ole Christian Torkildsen og viser det gamle og det nye rekkverket.

Han forteller at de har hentet fram det som kalles utmurte bindingsverksvegger, som var skjult bak panelet.

- Den type bindingsverksvegger hadde man ikke i Norge på den tiden. Det var tydeligvis danske militære som har stått for planleggingen av bygget, for kun kongen hadde tilgang på tegl i Norge den gang, forteller Ole Christian.

Nå har de flotte utmurte bindingsverksveggene kommet fram igjen.

Nå blir slusene kjøkken

Garnisonssykehuset var organisert slik at alle måtte gjennom en sluse, for å komme inn i sykesalen. Slusene var små rom med ei stor grue, og inne i salen var det to dobbeltsenger. Til sammen kunne sykehuset ha 90 pasienter.

- Nå blir slusene hybelkjøkken, forklarer Ole Christian, og viser vei inn i en av hybelleilighetene. Som hver får sin fargepalett, basert på fargeprøvene som er tatt.

For ikke å gi slitasje på bygget, er de nye leilighetene bygget som «bokser» inne i de gamle rommene.

- Gulvene var i for dårlig stand til å brukes, så vi har lagt

HYBEL MED SJEL: Det blir tre leiligheter til leie i garnisonssykehuset i Stavern, der Lukas Nærstad er i full gang med å få arbeidene ferdig.

ALLE FOTO: KJERSTI BACHE

SAMARBEIDER: Fasaden til garnisonssykehuset mot bakgården skal tilbakeføres, i et godt samarbeid mellom håndverker Thomas Elvebø Edland, arkitekt Ole Christian Torkildsen, Cathrine Lillo-Stenberg i Fortidsminneforeningen og Jørgen Solstad fra Vestfold og Telemark fylkeskommune.

tregulv som skal males. På veggene har vi satt opp plater, så de gamle veggene bak ikke skal ta skade av bruk. På denne måten kan man bare fjerne de nye veggene hvis man bestemmer seg for å tilbakeføre til det opprinnelige, forklarer Ole Christian.

Leilighetene får moderne og nye bad.

- Her bruker vi baderomska-biner som står inne i rommet for at vernehensynet ivaretas, sier han, og vi ser bad med hvite fliser som er under montering.

Museum med aktiviteter

- Vi er en fin gjeng som jobber sammen her om å finne de bes-

te løsningene med tanke på vern og moderne bruk, konstaterer Ole Christian Torkildsen. Sammen med antikvar Jørgen Solstad og Thomas Elvebø Edland i snekker- og tømrerverkstedet Timber, oppdager de nye ting ved bygningen etter hvert som de arbeider.

I første etasje leier Stavern og omegn sjømannsforening et møtelokale, og Larvik bibliotek drifter en lesesal for studenter ved Politihøgskolen.

Cathrine Lille-Stenberg forteller at de har lyst til å lage et lite museum i den delen av annen etasje der det ikke er leiligheter.

- Her er det best bevarte rommet, sier hun, og vi kikker inn i et lite blått kjøkken med en gammel kjøkkenbenk.

Rommet innenfor skal stilles tilbake til tiden da sykehuset ble bygget.

- Vi satser på å få til aktiviteter i museet og i rommet ved siden av, sier Cathrine, og minner om at Fortidsminneforeningen er en frivillig organisasjon som arbeider for bevaring av verneverdige kulturminner.

NORSOL
Bestill gratis befaringsplan på norsol.no eller ring tlf 411 10 100

Skreddersydd markise

FRA TINGVOLL

ghet her

Stavernfestivalen har booket artister for 2022

To år uten festival stopper ikke Stavernfestivalen. Det garanterer festivalsjef Ole Christian Mørk.

ERIK WERNER ANDERSEN
erik.werner.andersen@op.no

I begynnelsen av mai ble det klart at Stavernfestivalen må avlyses for andre året på rad.

- Faktisk var det litt deilig når vi fikk beskjeden. Det verste er å ikke vite hva som skjer. Det betydde at vi kunne begynne å se framover. Nå planlegger vi for 2022 for fullt, forteller festivalsjef Ole Christian Mørk.

Han forteller at det om kort tid slippes artistnavn for neste år.

- Det gleder vi oss til, og det vet vi veldig mange andre gjør også. Det er en voldsom pågang av folk som lengter etter en ordentlig festivalsommer igjen. Så i mitt hode har vi 30.000 inne på festivalen hver dag neste år.

30 % vil ha refusjon

Uten reelle inntekter to år på rad er det naturlig at økonomien i Stavernfestivalen AS blir presset.

ØP har mottatt henvendelser fra publikum som er bekymret for at de ikke skal få pengene tilbake for billetter kjøpt til årets festival.

Men det garanterer Mørk at de får.

- Vi har sendt ut informasjon til alle billettkjøpere på e-post. Refusjonsperioden begynner første juli, og alle som ber om

HAR FORTSATT PENGER: Stavernfestivalen har avlyst og mange vil ha pengene sine tilbake. Det kommer de til å få. Det lover festivalsjef Ole Christian Mørk (t.h.). Her sammen med innholdssjef Jøran Kristensen.

FOTO: SIGRID RINGNES

det vil få det. Grunnen til at det tar litt tid er at vi vil knytte det opp mot salg av billetter neste år, og det er vi altså i ferd med å sy sammen nå, sier Mørk.

Han ville ikke vært festivalsjef om han ikke la inn litt reklame for muligheten til å overføre kjøpte billetter til neste år.

- De fleste som overfører festivalpassene til neste år vil jo få billigere pass. Så det er jo noe å tenke over. Men alle som vil ha pengene refundert får altså det, sier Mørk - som anslår at de må refundere rundt 30 prosent av billettene.

- Det er basert på tidligere erfaringer, men det er selvfølgelig vanskelig å si noe helt sikkert om det.

Den viktigste avgjørelsen for

Stavernfestivalens økonomi på kort sikt skal også tas i nærmeste framtid.

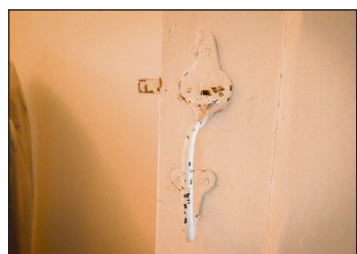
- Vi er optimistiske

I februar fikk festivalen sjokkbeskjeden fra Kulturrådet om at en søknad på 38 millioner kroner i støtte etter avlysningen i 2020 kun endte med et tilskudd på 4,1 millioner kroner.

- Det er en avgjørelse som er rett rundt hjørnet. Vi er optimistiske og har fått positive signaler, sier Mørk.

- Er dere avhengig av en positiv avgjørelse her for å få penger til å refundere årets billetter?

- Nei, det er vi ikke. Men det er uansett en viktig avgjørelse for oss og for hvordan vi kan jobbe framover, sier Mørk.

GAMLE DØRER: Disse håndtakene er muligens fra tiden som sykehus.

FANT PÅ LOFTET: Deler av det gamle rekkverket fant man på loftet. Det er tatt i bruk og i tillegg laget kopi av.

SJELDNE VEGGER: Utmurt bindingsverk fantes ikke i Norge da disse veggene ble laget. Malt i en rød jernoksidmaling.

AVDUKING: Her er det kommet et nytt skilt som forteller om garnisonssykehuset, med Cathrine Lillo-Stenberg og Dyveke Bast, som er leder i driftsstyret i garnisonssykehuset.

- Garnisonssykehuset i Stavern er en av våre seneste ervervelser. Vi eier 43 eiendommer i Norge, blant annet åtte stavkirker, forteller hun, og

fortsetter:

- Garnisonssykehuset var et offentlig bygg, og det er viktig for oss at det fortsetter å være et bygg til glede for folk i Larvik.

Book gratis billetter på ticketco.no

TØNSBERG MIDDELALDERFESTIVAL
3. - 6. JUNI 2021
TALLAK, SLOTTFJELLET